

ЮБІЛЕЇ

ЧЛЕНУ-КОРЕСПОНДЕНТУ НАМН УКРАЇНИ В. Г. БЕБЕШКУ — 80 років

7 лютого 2018 р. виповнилося 80 років директору Інституту клінічної радіології ДУ “Науковий центр радіаційної медицини АМН України” (ННЦРМ) (1986-2011), заслуженому діячу науки и техніки України, члену-кореспонденту НАМН України, доктору медичних наук, професору Володимирі Григоровичу Бебешку.

Після закінчення педіатричного факультету Київського медичного інституту у 1960 р. працював лікарем у м. Монастирище Черкаської області.

З 1962 по 1986 рр. пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до керівника дитячого гематологічного відділу Інституту гематології та переливання крові МОЗ України. Після аварії на Чорнобильській АЕС одним із перших почав надавати гематологічну допомогу постраждалим. У 1986 р. очолив Інститут клінічної радіології ДУ “Науковий центр радіаційної медицини АМН України”. Від 2000 по 2011 рр. обіймав посаду генерального директора ДУ “Науковий центр радіаційної медицини АМН України”, а з 2000 р. — завідувача відділу гематології та трансплантації Інституту клінічної радіології, очолював Центр трансплантації кісток мозку та Центр швидкого реагування при радіаційних аваріях у складі ВООЗ.

В. Г. Бебешко є одним з провідних учених у галузі клінічної та експериментальної гематології, засновником наукової школи “Радіаційна імуногематологія” та вітчизняної дитячої гематологічної служби. Наукові інтереси В. Г. Бебешка охоплюють дослідження механізмів розвитку та лікування гемобластозів, гіпоплазій кровотворення; патогенеза вразень гемопоєзу при дії іонізуючого випромінювання, епідеміологія радіаційноіндукованих лейкозів та споріднених захворювань; широкопланові аспекти радіаційної медицини та імуногематології; розробку та впровадження методів трансплантації стовбурових клітин з периферичної крові, кісткового мозку та пуповинної крові.

В. Г. Бебешко вперше науково обґрунтував і втілює у практику концепцію відновлення гемопоетичного мікрооточення при лейкозіях. З’ясував патогенез порушень кісткової тканини при злоякісних гемобластозах, розробив методи діагностики та оригінальні методи лікування цих ускладнень. Впровадив сучасну терапію ранніх і віддалених онкогематологічних ефектів у дітей та дорослих, постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, сформулював програму профілактич-

них заходів з мінімізації стохастичних ефектів опромінення.

Під керівництвом В. Г. Бебешка було проведено дослідження радіаційних і нерадіаційних чинників Чорнобильської катастрофи, інших джерел іонізуючого опромінення. Створено потужну базу даних та реєстр ННЦРМ. Розроблено норми радіаційної безпеки, допустимі рівні вмісту радіонуклідів цезію 137 та стронцію 90 у продуктах харчування та питній воді. Також впроваджено унікальні дослідження у пацієнтів: вимірювання випромінювання тіла людини, молекулярно-генетичну та імунологічну діагностику онкологічних і онкогематологічних захворювань, у тому числі для трансплантації стовбурових клітин із кісткового мозку, периферичної та пуповинної крові.

В. Г. Бебешко є автором 800 наукових праць, у тому числі 12 монографій та 11 авторських свідочств. Основні наукові праці вченого наступні: “*Evaluation of acute radiation syndrome patients with computerized database*” (1996); “Медицинские последствия аварии на Чернобыльской АЭС. Книга 2. Клинические аспекты Чернобыльской катастрофы” (1999); “Вплив радіаційних та інших чинників Чорнобильської катастрофи на здоров’я дітей: сьогодні і майбутнє” (2001); “*Health effects of Chernobyl accident*” (2003); “*Interim analysis of efficacy of fludarabine vs fludarabine and cyclophosphamide regimens in patients with CLL*” (2005); “Острый радиационный синдром и его

последствия” (2006); монографія “Медичні наслідки Чорнобильської катастрофи: 1986-2011 рр.”, посібник для практичних лікарів “Радіобіофізичні та медико-гігієнічні наслідки Чорнобильської катастрофи: шляхи пізнання та подолання” (2017). Він підготував 42 докторів і кандидатів наук.

В. Г. Бебешко веде активну науково-організаційну роботу: він — Голова експертної проблемної комісії “Гематологія і трансфузіологія” МОЗ та НАМН України, член вченої ради ННЦРМ, член Наукового відділення при Президії НАМН з теоретичної та профілактичної медицини, член проблемної комісії “Радіаційна медицина” МОЗ та НАМН України. Член редакційної колегії журналів “Український журнал гематології та трансфузіології”, “Український медичний часопис”,

“Кров”, “Проблеми остеології”, редакційної ради журналу “*Acta medical Nagasaki-ensia*”.

В. Г. Бебешко, лауреат державної премії України в галузі науки и техніки (2007), нагороджений орденом “За заслуги” III ступеня, Почесною грамотою Верховної Ради України, Міжнародним орденом Сократа (Велика Британія), медаллю “У пам’ять 1500-річчя Києва”, знаком “Ветеран праці”, кавалер трьох Орденів (III, II та I ступенів) Святого рівноапостольного князя Володимира Великого; за особистий внесок у виконання міжнародних чорнобильських програм нагороджений дипломом ООН (2016).

Президія НАМН України щиро вітає шановного Володимира Григоровича з ювілеєм, бажає йому міцного здоров’я, довгих років життя та подальших творчих успіхів.